

กฎหมายป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจฉบับใหม่ของสหราชอาณาจักร Economic Crime (Transparency and Enforcement) Act 2022*

ลัฐิกา เนตรทัศน์**

[กฎหมาย Economic Crime \(Transparency and Enforcement\) Act 2022](#) ของสหราชอาณาจักร มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ค.ศ. ๒๐๒๒ ผ่านการพิจารณาเป็นวาระเร่งด่วนหลังเกิดการรุกรานประเทศยูเครนโดยประเทศรัสเซีย กฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผู้มีความร้ายวียดปกติและก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

๑. การจดทะเบียนนิติบุคคล

ตามกฎหมายกำหนดให้ Companies House เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการจดทะเบียนนิติบุคคลต่างด้าว ซึ่งหลักเกณฑ์บางประการตามกฎหมายจะมีผลย้อนหลังไปถึงปี ค.ศ. ๑๙๙๙ และปี ค.ศ. ๒๐๑๔ กรณีที่นิติบุคคลต่างด้าวได้มาซึ่งที่ดินในอังกฤษและเวลส์ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๙๙ และที่ดินในสกอตแลนด์ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๔ จะอยู่ภายใต้ข้อกำหนดการจดทะเบียนเพื่อความโปร่งใสและป้องกันมิให้บุคคลและบริษัทต่างชาติใช้ทรัพย์สินในสหราชอาณาจักรเพื่อการฟอกเงิน

นิติบุคคลต่างด้าวตามกฎหมาย หมายถึง หน่วยงาน บริษัท หุ่นส่วน หรือนิติบุคคลอื่นใดที่อยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศอื่น นิติบุคคลต่างด้าวที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องในที่ดิน กรณีเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย (qualifying estate) (ตัวอย่างเช่น เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการเช่าในที่ดินในอังกฤษและเวลส์เกินกว่าเจ็ดปีขึ้นไป) จะไม่สามารถจดทะเบียนนิติบุคคลต่างด้าวในฐานะเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย เว้นแต่นิติบุคคลนั้นได้จดทะเบียนกับ Companies House หรือได้รับยกเว้นจากคุณสมบัติที่กำหนดตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม นิติบุคคลต่างด้าวไม่รวมถึงการลงทุนในทรัสต์ แต่มีความเป็นไปได้ที่กฎหมายฉบับนี้จะครอบคลุมกรณีที่ดินนิติบุคคลต่างด้าวในกองทุนทรัสต์ถือครองอสังหาริมทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย เช่น ผู้รับประโยชน์อาจต้องอยู่ภายใต้กฎหมายนี้ถ้าเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์เด็ดขาดในที่ดิน ทำให้นิติบุคคลต่างด้าวนั้นต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนทรัสต์แก่ Companies House ด้วย

---

* บทความประจำเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๕ สรุปความจาก https://www.skadden.com/-/media/files/publications/2022/04/new_uk_economic_crime_and_transparency_laws_take_effect.pdf

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎหมายไม่มีผลบังคับใช้กับบุคคลต่างด้าวที่ถือครองที่ดินในสหราชอาณาจักรผ่านนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศ แต่นิติบุคคลดังกล่าวต้องเปิดเผยข้อมูลผู้รับประโยชน์ต่อ Companies House ตั้งแต่วันที่ ๒๐๑๖ โดยอยู่ภายใต้การลงทะเบียนเป็นบุคคลควบคุมพิเศษ (People with Significant Control :PSC)

ผู้รับประโยชน์รวมถึงบุคคลดังต่อไปนี้

๑. บุคคลที่ถือหุ้นในนิติบุคคลต่างด้าวมากกว่าร้อยละ ๒๕ ไม่ว่าจะเป็นการถือหุ้นโดยตรงหรือโดยอ้อม
๒. บุคคลที่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนมากกว่าร้อยละ ๒๕ ในนิติบุคคลต่างด้าว ไม่ว่าจะมียุทธวิธีโดยตรงหรือโดยอ้อม
๓. บุคคลที่มีสิทธิในการแต่งตั้งหรือถอดถอนเสียงข้างมากของกรรมการนิติบุคคล ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม และ

๔. ผู้มีสิทธิในการบริหารหรือมีอิทธิพลเหนือนิติบุคคลต่างด้าวอย่างมีนัยสำคัญ

กรณีนิติบุคคลต่างด้าวที่เป็นเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลผู้รับประโยชน์ต่อ Companies House โดยการดำเนินการดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคล นอกจากนี้ การจดทะเบียนนิติบุคคลต่างด้าวจะต้องระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น ข้อมูลบริษัท สำนักงาน ที่อยู่ของสำนักงานสำหรับให้บริการ ข้อมูลของผู้รับประโยชน์ของนิติบุคคล เช่น ชื่อ วันเกิด สัญชาติ ที่อยู่ วันที่เป็นผู้รับประโยชน์ เป็นต้น โดยเอกสารทั้งหมดถือเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการจดทะเบียนจะต้องจัดทำเป็นภาษาอังกฤษ

๒. การเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์

การจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินของนิติบุคคลต่างด้าวจะถูกจำกัดตามกฎหมาย เว้นแต่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับการยกเว้น กรณีที่มีการจำหน่ายหลังวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๒๒ โดยที่นิติบุคคลต่างด้าวยังไม่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่ายที่ดินเมื่อยื่นคำขอจดทะเบียน อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินของนิติบุคคลต่างด้าวอาจได้รับการยกเว้นโดยรัฐมนตรี ซึ่งกรณีที่จะได้รับการยกเว้นอาจไปเพื่อผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของชาติหรือเพื่อป้องกันอาชญากรรมร้ายแรง

แต่เดิมรัฐบาลสหราชอาณาจักรกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับในอีก ๑๘ เดือน แต่เพื่อให้นิติบุคคลต่างด้าวในประเทศได้ดำเนินการตามข้อกำหนดการจดทะเบียนใหม่ได้เกิดการคัดค้านในช่วงการอภิปรายร่างกฎหมาย จึงทำให้ระยะเวลาดังกล่าวถูกกำหนดใหม่คือ ๖ เดือนนับแต่ได้รับการยืนยันจากรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎหมายลำดับรอง

๓. มาตรการ Unexplained Wealth Order (UWO)

มาตรการ Unexplained Wealth Order (UWO) หมายถึง มาตรการตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลกรณีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับที่มาของทรัพย์สิน โดยมาตรการดังกล่าว บัญญัติเป็นครั้งแรกในกฎหมาย [Criminal Finances Act 2017](#) กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลชี้แจงผลประโยชน์ในทรัพย์สินและที่มาของทรัพย์สิน แต่ตามกฎหมายใหม่ได้ให้อำนาจหน่วยข่าวกรองและหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายมีอำนาจตรวจสอบข้อมูลทรัพย์สินของบุคคลได้ นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ที่สำคัญดังนี้

๑) เดิมมาตรการ UWO จะใช้กับบุคคล ๒ ประเภท ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรง ขณะที่กฎหมายนี้กำหนดมาตรการ UWO สามารถใช้กับบุคคลประเภทอื่นเพิ่มเติม เช่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่กำหนดให้ต้องเปิดเผยผลประโยชน์และที่มาตามคำสั่งศาล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนิติบุคคล รวมถึงกรรมการ ผู้จัดการ หรือหุ้นส่วนในหรือนอกสหราชอาณาจักรด้วย

๒) หน่วยงานที่ใช้มาตรการ UWO ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการที่ไม่สำเร็จ เว้นแต่การสอบสวนของหน่วยงานจะไม่มีเหตุอันสมควร ไม่สุจริต หรือไม่เหมาะสม

๓) เมื่อมีการใช้มาตรการ UWO หน่วยงานที่ใช้มาตรการอาจยื่นคำร้องขอห้ามชั่วคราวมิให้บุคคลที่อยู่ภายใต้มาตรการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินที่กำหนด โดยกฎหมายใหม่ขยายระยะเวลาการออกคำสั่งของหน่วยงาน ในกรณีที่ต้องมีการสอบสวนที่มาของทรัพย์สินเพิ่มเติมจากเดิมที่ต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับการสอบสวนภายใน ๖๐ วัน แต่เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลจะมีเวลาสูงสุด ๑๘๖ วัน

๔. มาตรการลงโทษ

กฎหมายกำหนดบทลงโทษในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดการจดทะเบียนหรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จต่อ Companies House อาจถูกลงโทษทางการเงิน และต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดห้าปีในกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง เช่น การจำหน่ายที่ดินต้องห้ามตามกฎหมาย กรณีนิติบุคคลต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนในช่วงระยะเวลาดำเนินการก่อนกฎหมายมีผลใช้บังคับอาจถูกปรับและเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี กรณีที่นิติบุคคลต่างด้าวไม่ระบุข้อมูลที่จำเป็นอาจถูกจำกัดการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน โดยกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงทะเบียนนิติบุคคลทุกปี ซึ่งในกรณีที่ฝ่าฝืนอาจเป็นความผิดอาญา

นอกจากนี้ได้เพิ่มอำนาจหน่วยงาน Financial Sanctions Implementation กำหนดบทลงโทษทางการเงินสำหรับนิติบุคคลที่มีการฝ่าฝืนมาตรการลงโทษตามกฎหมาย

มาตรการเกี่ยวกับการลงโทษมีสาระสำคัญดังนี้

๑) การดำเนินการโดยด่วน กฎหมายกำหนดให้บุคคลต้องรับโทษแม้จะไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการตามโทษ เมื่อ

(๑) บุคคลนั้นอยู่ภายใต้การลงโทษทำนองเดียวกันโดยประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย แคนาดา หรือประเทศที่ระบุอื่น ๆ และ

(๒) การกำหนดดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยมาตรการจะสิ้นสุดหลังจาก ๕๖ วัน เว้นแต่บุคคลนั้นจะได้รับการรับรองว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามโทษ

๒) ระบบความรับผิดที่เข้มงวด มาตรการตามกฎหมายใหม่ยกเลิกข้อกำหนดที่ให้ผู้ต้องหาต้องรู้ต้องสงสัย หรือเชื่อว่าได้ฝ่าฝืนข้อห้ามตามบทลงโทษเพื่อการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนบทลงโทษเกิดขึ้น ซึ่งเป็น การขยายความรับผิดทางแพ่งสำหรับการฝ่าฝืนมาตรการลงโทษตามกฎหมาย โดยระบบความรับผิด ที่เข้มงวดจะใช้บังคับเฉพาะกับบทลงโทษทางแพ่งเท่านั้น

๓) การรายงานเรื่องฝ่าฝืนบทลงโทษ กระทรวงการคลังอาจเผยแพร่รายงานว่าไม่มีความรับผิด ทางการเงินเมื่อเป็นที่พอใจว่าบุคคลได้ฝ่าฝืนข้อห้าม ในกรณีที่เป็นไปได้ แต่ข้อกำหนดดังกล่าวยังไม่ส่งผลใช้ บังคับ

อย่างไรก็ตาม ตามรายงานข่าวเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวระบุว่ารัฐบาลสหราชอาณาจักรยังคงมุ่งมั่น ที่จะแสวงหามาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยจะมีการเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการ ประชุมรัฐสภาสมัยถัดไป เนื่องจากกฎหมาย Economic Crime (Transparency and Enforcement) Act 2022 ยังขาดบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับความล้มเหลวในการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงมีความเป็นไปได้ที่ร่างกฎหมายใหม่ที่จะเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภาอาจมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมถึงการปฏิรูปองค์กร Companies House การเพิ่มอำนาจในการยึดสินทรัพย์ดิจิทัล และมาตรการ เพิ่มเติมเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศ